

vzw Rapunzel

www.rapunzelvzw.be

De kiezelsteentjes van Klein Duimpje

Een zoektocht naar verbinding in pleeggezinnen.

Bijdrage op de studiedag: *Samen in gezinstherapie*

Greet Springaer
Els van Rooy

Kortenbergh, vrijdag 26 januari 2018

Over de kracht en de kwetsbaarheid van bindingen tussen pleegouders en pleegkinderen

- Ontmoeting met pleeggezinnen in de gezinstherapeutische praktijk
- Grotere complexiteit: systeem met vele lagen en vele betrokken hulpverleners, soms ook gedwongen hulpverlening
- Verschil tussen “bestands-pleeggezinnen” en pleeggezinplaatsing binnen de familie

vzw Rapunzel

www.rapunzelvzw.be

De eigen familie als pleeggezin:

Het verhaal van Lara, Bompa en Mamie

vzw Rapunzel

www.rapunzelvzw.be

Een “bestandspleeggezin”

Het verhaal van Hansje en Grietje

vzw Rapunzel

www.rapunzelvzw.be

Ruimte voor een kwetsbare ontmoeting

Charlotte Vanden Eynde: Verroering

Gezinstherapie als experimenteerruimte voor kwetsbare verbindingen

- Aansluiten met de krachten, de inzet en de dromen
- Ruimte maken voor aarzelingen
- Over het belang van “goed genoeg” in pleegzorg
- Aansluiten bij de pijn, het verdriet, de ontgoochelingen van kinderen en pleegouders
- Plaats maken voor de biologische ouders
- Eigen onmacht van de therapeut als toegangspoort tot de kwetsbaarheid van het gezin

Klein Duimpje op pad

- Fase 1: Weg van thuis en verblijf in het bos
- Fase 2: In het huis van de Reus
- Fase 3: De schat van de Reus

vzw Rapunzel

www.rapunzelvzw.be

Weg van thuis en het verblijf in het bos

Verhaal van het kind

- Vertrek naar het bos
- Eenzaamheid, angst, verwarring <-> opluchting, genieten van basiszorg
- Schuldgevoel bij kinderen
- Creëren van eigen verhaal om grip te krijgen op realiteit
- (On)duidelijk toekomstperspectief: waar – wanneer –hoe lang?

vzw Rapunzel

www.rapunzelvzw.be

Weg van thuis en het verblijf in het bos

Verhaal van het kind

- Langer verblijf in het bos
 - Het buitengewone wordt gewoon
 - Aanpassingsvermogen van kinderen
 - Blijvende onduidelijkheid rond toekomstperspectief
- Biologische ouder is heel bepalend.

Weg van thuis en het verblijf in het bos

Verhaal van de biologische ouders

- Overweldigd door alle emoties: boosheid, verdriet, schaamte/schuld, opluchting, angst, eenzaamheid, bevrijding, ...
- Soms onvermogen om beslissing te begrijpen
- Strijd om zorg voor kind
- Angst om eigen plek te verliezen, wat is mijn betekenis in hun levensverhaal?
- Mogelijk confrontatie met herhalende geschiedenis

Weg van thuis en het verblijf in het bos

De pleegouders

- Zien vooral de verwerping door de ouders en de vlucht van het huis, het geleden tekort
- Verblijf in het bos (leefgroep, CKG...) als noodzakelijk kwaad
- Bij familieplaatsingen: ook schuldgevoelens, boosheid, verwijten naar zichzelf en anderen

Weg van thuis en het verblijf in het bos

De pleegouders

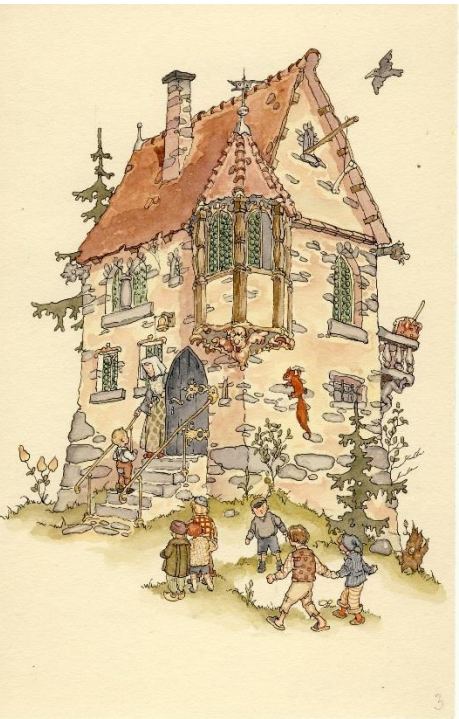
- Groot verlangen om een goede en veilige plek te creëren voor het kind
- Bouwen van een “beter” huis voor het kind
- Weg van het huis van het tekort en het gevaarlijke bos

In het huis van de Reus

Het verhaal van de kinderen

- Continuüm tussen droom en leugen
- Perspectief?
- Ervaring van continue zorg door beperkt aantal zorgfiguren
- Contact met biologische kinderen in pleeggezin
- Adequaat handelen uit verleden is plots onwenselijk.
- Zorg om hun ouders
- Mijn levensgeschiedenis in jullie familiegeschiedenis

vzw Rapunzel

www.rapunzelvzw.be

In het huis van de Reus

Verhaal van de biologische ouders

- Grote verlieservaring
- Confrontatie met kind in pleeggezin
- Betekenis en invulling van hun ouderrol
- Heel verschillende reacties
 - Wegblijven om eigen pijn niet te voelen
 - Vechten en strijd maken
 - Wankel samen zorgen
- Kan hierover gesproken worden voor pleegplaatsing?
- Weinig professionele steun na transitie

In het huis van de Reus

De pleegouders

- In het samenleven met het kind komen ze samen vele hindernissen tegen
- Wat gebeurt er met de rugzak van het kind?
- Reacties van de context, familie:
 - “Wat knap dat jullie je huis openstellen!”
 - “Het zal er toch wel uitgaan!?”
 - “Heb je geen spijt dat je eraan begonnen bent?”
- Omgaan met bezoeken van ouders
- Besef dat het goede en warme huis dat ze wilden bouwen ook beangstigend en bedreigend is voor het kind, dat hun goede intenties en zorgen niet altijd zo overkomen

Zitten we samen in het Huis van de Reus???

De schat van de Reus

- Ruimte maken voor dialoog en ontmoeting, voor verbinding in kwetsbaarheid
- Ruimte maken om de momenten van elkaar vinden en raken, de kleine successen zichtbaar te maken
- Het samen dragen van het moeilijke, het niet kunnen overbruggen van de afstand ondanks de vele inspanningen
- Samen dragen van de ontgoocheling dat we niet zomaar een goede en warme plek kunnen maken
- Samen dragen van het gevoel van falen, van mislukken en van het kunnen en lukken

De schat van de Reus: op zoek naar de stukken

- Helpen om de schat samen te stellen
- Waarde en betekenis geven aan de vele kleine dingen die erbij horen: kleine momenten van contact, ervaringen die en verschil kunnen maken in het leven van het kind en van de pleegouders
- Vb wuiven achter het glas

De schat van de Reus

- Verbinden van heden, verleden en toekomst
- Inbrengen van het meergeneratieperspectief
- Ruimte maken voor loyaliteiten

De schat van de Reus

- Herstelgericht werken: werken aan het narratief
- Ruimte maken voor het verhaal van het kind op zijn tempo: vanuit krachten en moeilijkheden
- Erkenning voor de inzet van de pleegouders en die van het kind
- Ruimte maken voor de biologische ouders, ook in hun afwezigheid
- Verbinden met de buitenwereld in het kwetsbare: school, familie, buurt
opbouwen van hulp- en steunbronnen
- (tijdelijk) ruimte maken voor andere betekenisvolle personen uit verleden (vb. kinderen of begeleiders uit de groep, vriendinnetjes vanuit de school)

En wat als de plaatsing mislukt of te moeilijk loopt?

- Welke mogelijkheden zijn er?
 - Is de reus zo groot dat enkel delen van de schat meekunnen?
 - Kan er iets anders verdergezet worden dat heel betekenisvol kan zijn (vakanties, weekends,
- Niet alle schatten zijn verloren
- Dan kan Klein Duimpje met enkele schatten ook verder naar een andere plek, hij neemt schatten mee in eender welke fase van zijn leven.

SAMEN OP WEG NAAR KWETSBBARE EN RIJKE VERBINDINGEN

Hebben jullie
kieselsteentjes voor de
pleegouders in de video?
Schrijf ze op een briefje
en wij bezorgen ze
graag!

Dank voor jullie aandacht
Greet en Els